

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation Research Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลิกภาพ การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะงานกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน และศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน

ประชากร คือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยใน ที่มีการปฏิบัติงาน เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี ทั้งหมด 25 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 8,040 คน

กลุ่มตัวอย่างศึกษาจากประชากร ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random sampling) จำนวน 409 คน (ผู้วิจัยได้มีการสำรวจข้อมูลโดยการโทรศัพท์สอบถามจากหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ในโรงพยาบาลชุมชนทั้ง 25 แห่ง)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด มีค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับ = .97 ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ประกอบด้วยบุคลิกภาพ 5 ด้าน ได้แก่บุคลิกภาพเปิดเผย บุคลิกภาพประนีประนอม บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง บุคลิกภาพควบคุมตนเอง และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ จำนวน 50 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยปรับและดัดแปลงจากแบบสอบถามของ วรณฤดี เชาวศรีกุล (2544) ตามแนวคิดของ Goldberg (1999) ได้ค่าความเที่ยง=.78 73 .77 .79 และ .78 ตามลำดับ และได้ค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับ = .91

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน จำนวน 19 ข้อ ผู้วิจัยได้ ปรับปรุงและดัดแปลงข้อคำถามของ ธารกมล อนุสิทธิ์ศุภการ (2540) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Thoits (1986) ได้ค่าความเที่ยง = .96 และ .94 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะงาน จำนวน 24 ข้อ ผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงและดัดแปลงข้อคำถามของ ทศนีย์ ทองรักศรี (2544) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Hockman and Oldnam (1980) ได้ค่าความเที่ยง = .93

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามแนวคิดของ Antonovsky (1987) ได้ค่าความเที่ยง = .92

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืนที่มีความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้ 393 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.1 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window version 11 คำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) รวมทั้งสร้างสมการพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 3) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ พยาบาลประจำการ มีอายุระหว่าง 22 – 46 ปี เป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 97.7 เพศชาย ร้อยละ 2.3 ระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงพยาบาลปัจจุบันอยู่ระหว่าง 1 – 30 ปี โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 37.7 และน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 31.6 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี / เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 98.5 ระดับปริญญาโทร้อยละ 1.5

2. ค่าเฉลี่ยของตัวแปรเกณฑ์ คือ ความเข้มแข็งในการมองโลก และตัวแปรพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพรายด้าน การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน และลักษณะงาน พบว่า

2.1 ค่าเฉลี่ยของความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, $SD = .45$ ตารางที่ 4) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทั้งหมด

2.2 บุคลิกภาพของพยาบาลประจำการ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 3.82 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บุคลิกภาพควบคุมตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.82$) รองลงมาคือ บุคลิกภาพประนีประนอม บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง ส่วนบุคลิกภาพที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลิกภาพเปิดเผย ($\bar{x} = 3.78, 3.61, 3.62, 3.60$ และ 3.50 ตามลำดับ)

2.3 ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาโดยรวม จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$, $SD = .70$ ตารางที่ 8) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สังคม และการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) และ ($\bar{x} = 3.72$) สำหรับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร จัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$)

2.4 ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานโดยรวม จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, $SD = .52$ ตารางที่ 10) เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทั้งหมด

2.5 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อลักษณะงานของพยาบาลประจำการ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, $SD = .45$ ตารางที่ 12) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นต่อลักษณะงานด้านข้อมูลป้อนกลับ จัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.63$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะงานกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน (ตารางที่ 14) พบว่า

3.1 บุคลิกภาพเปิดเผยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .353$)

3.2 บุคลิกภาพประนีประนอมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .305$)

3.3 บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .332$)

3.4 บุคลิกภาพควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .398$)

3.5 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .412$)

3.6 การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .352$)

3.7 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .353$)

3.8 ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .662$)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน ได้แก่ ตัวแปรลักษณะงาน บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.8 ($R = .508$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (ตารางที่ 15) และตัวแปรพยากรณ์ที่มีน้ำหนักในการพยากรณ์สูงสุดคือ ลักษณะงาน รองลงมา คือ บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน ($Beta = .509, .228, \text{ และ } .164$ ตามลำดับ ตารางที่ 15)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \hat{Z} \text{ ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ} \\ = & .509 * Z_{\text{ลักษณะงาน}} + .228 * Z_{\text{บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์}} \\ & + .164 * Z_{\text{การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน}} \end{aligned}$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษานี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$ ตารางที่ 4) เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์ในการประเมินความ

เข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนในครั้งนี ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถเข้าใจสิ่งเร้า ความสามารถบริหารจัดการ และความสามารถให้ความหมาย จัดอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ตารางที่ 3) สามารถอธิบายผลรายด้านได้ดังนี้

ด้านความสามารถเข้าใจสิ่งเร้า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$ ตารางที่ 4) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 5) นั้นหมายถึงว่า พยาบาลประจำการสามารถรับรู้ถึงสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบว่าเป็นสิ่งมีระบบระเบียบ สามารถอธิบายถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งตามแนวคิดของ Antonovsky (1987) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูง จะสามารถคาดการณ์ได้ถึงสิ่งที่ต้องพบในอนาคต และจะรู้สึกว่าจะตนสามารถจัดการและอธิบายถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นได้ อธิบายได้ว่า อาจเป็นผลมาจาก ในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งการปฏิรูประบบสุขภาพ ตลอดจนนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดให้โรงพยาบาลต่าง ๆ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ และให้เป็นโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพ จากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีการปรับระบบโครงสร้าง และระบบการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล จึงทำให้หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลซึ่งเป็นผู้บริหารระดับต้น ได้มีการประชุมชี้แจงข้อมูล สนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพเข้ารับการอบรมและการรับการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของ Luthans และคณะ (อ้างถึงใน DuBin, 1995) พบว่า ในการทำงานแต่ละวันผู้บริหารใช้เวลา 44% ในการสื่อสารกับบุคลากร ซึ่งการสื่อสารคือกระบวนการในการแลกเปลี่ยนข่าวสารที่มีความสำคัญมาก ก่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ตลอดจนเกิดความมั่นคงในวิชาชีพของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ Davis (1967 อ้างถึงใน ลดาวัลย์ ปฐมชัยคุปต์ , 2545) บุคลากรต้องการทราบความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวขององค์กร ซึ่งเป็นความต้องการอันดับ 2 จาก 10 อันดับแรก นอกจากนี้แล้วในปัจจุบันได้มีวิธีการติดต่อหรือการติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือการติดต่อทางโทรศัพท์ ซึ่งทำให้บุคลากรทางการพยาบาลได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องที่ต้องการ จึงก่อให้เกิดการรับรู้ การเข้าใจถึงเหตุผลต่าง ๆ ของการปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน ตลอดจนโครงสร้างการทำงานได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ข้อที่ 1 เชื่อว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานมีเหตุและผลที่อธิบายได้ ($\bar{x} = 3.91$ ตารางที่ 5)

ด้านความสามารถบริหารจัดการ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$ ตารางที่ 4) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 5) นั้นหมายถึงว่า

พยาบาลประจำการสามารถบริหารจัดการกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบได้ โดยสามารถเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมในการบริหารจัดการกับสิ่งเหล่านั้นได้ จากแนวคิดของ Antonovsky (1987) ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูง เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็สามารถที่จะปรับตัวได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของงาน หรือ นโยบายของโรงพยาบาล ($\bar{x} = 3.91$ ตารางที่ 5) นอกจากนี้ คนที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูงยังสามารถเลือกวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการแก้ปัญหาและจะใช้วิธีเผชิญหน้ากับปัญหา อธิบายได้ว่า อาจเป็นผลมาจากการทำงานในโรงพยาบาลชุมชนของพยาบาล ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีขนาดเล็ก พยาบาลวิชาชีพมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป อีกทั้งโรงพยาบาลยังได้มีการจัดให้พยาบาลได้พักในโรงพยาบาล จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความใกล้ชิด รู้จักและสนิทสนมกันเป็นอย่างดี สามารถที่จะให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีเรื่องเดือนร้อน ซึ่งจะเห็นถึงความสอดคล้องกับรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ข้อที่ 7 สามารถขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่อยู่รอบข้างได้เสมอ ($\bar{x} = 3.86$ ตารางที่ 5) อีกทั้งจากตัวของพยาบาลเองที่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะจากห้องสมุดหรือจากทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาช่วยประกอบในการแก้ปัญหา จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพเกิดความรอบคอบในการตัดสินใจและรู้สึกถึงการมีคุณค่าในตัวเอง (ทัศนีย์ ทองรักศรี, 2544) ส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพเหล่านี้มีการเผชิญต่อปัญหาต่าง ๆ ได้และสามารถหาวิธีที่นำมาจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสามารถในการให้ความหมาย จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$ ตารางที่ 4) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายชื่อจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 5) นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการสามารถให้ความหมายกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย มีความหมาย คุ่มค่าพอที่จะบริหารจัดการให้สำเร็จลุล่วงได้ สอดคล้องกับรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ทำนเข้าใจว่างานที่ได้รับมอบหมายช่วยทำให้ท่านได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = 4.07$ ตารางที่ 5) ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Antonovsky (1987) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูง เมื่อพบกับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ก็จะเต็มใจและมีกำลังใจที่จะจัดการและพร้อมจะค้นหาคุณค่าจากสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผ่านความทุกข์หรือความลำบากนั้นไปได้ดีที่สุด อธิบายได้ว่า อาจเป็นผลมาจากการประกอบวิชาชีพพยาบาล พยาบาลทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาล โดยได้รับการอบรมสั่งสอน ตลอดจนให้ความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพทุกคนที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ต้องมีการให้ความสำคัญกับชีวิตผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการให้มากที่สุด ตระหนักถึงความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ อีกทั้งเมื่อมีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ

โรงพยาบาล ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนระบบโครงสร้างภายในหรือระบบการทำงาน พยาบาลวิชาชีพ ต้องให้ความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร จากสิ่งที่กล่าวมานี้จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความตระหนกอยู่ตลอดเวลาว่าเมื่อเกิดปัญหา หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น พยาบาลวิชาชีพจึงต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่ามีความคุ้มค่าและมีความหมายมากพอที่ควรบริหารจัดการให้สำเร็จลุล่วง สามารถเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ คิดหาเหตุผลโดยใช้วิจารณ์ญาณแยกได้ว่า สิ่งใดที่ควรทำหรือไม่ควรทำ โดยมุ่งหวังให้ผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่ถูกต้องเหมาะสม และเกิดความปลอดภัย และส่งผลถึงความสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง เป็นบุคคลที่มีความเข้าใจในตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเชื่อว่าตนสามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งเห็นคุณค่าของความหมายของตนและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Antonovask,1987) ซึ่งส่งผลให้บุคคลสามารถประเมินสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความสบายใจ เมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระทบ จะทำให้รู้สึกมีความหวัง ตื่นเต้น มองแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจน และแก้ปัญหาโดยการเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมในการจัดการกับปัญหา (Antonovsky,1987) เช่นเดียวกัน โรงพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนในยุคนี้นี้ ซึ่งเป็นยุคที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการหลายอย่างของภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นผลจากการปฏิรูประบบสุขภาพ ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับบริการที่ทัดเทียม เน้นให้บุคลากรทางการแพทย์มีมาตรฐาน และมีจริยธรรมทางวิชาชีพ หรือจากนโยบายระบบสุขภาพในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่มุ่งเน้นให้สถานพยาบาลเร่งรัดการพัฒนา เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรองคุณภาพ นอกจากนี้ในส่วนของโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับบริการอย่างทั่วถึง ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ ที่ทำให้พยาบาลต้องเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น การได้รับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น การได้รับการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เป็นต้น แต่จากการศึกษาพบว่า พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง สามารถที่จะประเมินสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถที่จะเผชิญโดยเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สมจิต หนูเจริญกุล และคณะ (2532) กล่าวไว้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นวิธีการที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเผชิญกับเหตุการณ์มากมายที่ยุงยากในชีวิตได้ ซึ่งการที่พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง ทำให้พยาบาลประจำการสามารถที่จะแก้ไขปัญหาหรือความเครียดต่าง ๆ ที่เกิดจากการทำงาน ส่งผลให้พยาบาลประจำการสามารถให้บริการพยาบาลตามความคาดหวังของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ เชื้อต่อความสำเร็จในวิชาชีพ นำพาองค์กรสู่เป้าหมาย และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของตนเอง

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพรายด้าน กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน พบว่า

2.1 บุคลิกภาพเปิดเผย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .353$ ตารางที่ 14) ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1.1

อธิบายได้ว่า บุคลิกภาพเปิดเผยมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่มีระดับความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพได้ง่าย ชอบพบปะสังสรรค์ ชอบสังคม กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีไมตรีจิต (Robbins,2001 อ้างถึงใน วรรณฤดี เชาวศรีกุล ,2544) เป็นคนชอบสนุก สนใจและมีความชอบที่จะออกสังคม มีความชัดเจนในการทำนายพฤติกรรมทางสังคม บุคคลในมิตินี้จึงมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น และมีความคุ้นเคยในการแสดงออกซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้แล้ว บุคลิกภาพลักษณะนี้ยังชอบมีกิจกรรม มีความไว้วางใจ ตื่นตัว ชอบแสวงหาความตื่นเต้น สามารถมีเพื่อนได้เร็ว มีประสบการณ์อารมณ์ในด้านบวก มีความสนใจในการเจรจากับผู้อื่น (วัลภา สบายยิ่ง,2542 และ Cloninger,2000) และจากทฤษฎีบุคลิกภาพ Jung กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพชอบสังคมหรือเปิดเผย มีลักษณะเด่นคือ เป็นคนเปิดเผย ร่าเริง ชอบแสดงออก ไม่ชอบเก็บตัว เป็นบุคคลที่สร้างความเชื่อมั่นอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มีอุปนิสัยที่เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม เมื่อเกิดความคับข้องใจจะมีพฤติกรรมในรูปแบบของการต่อสู้ (สุชา จันทรเอน,2544) อีกทั้ง Watson และคณะ (1994) กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพแบบแสดงตัวหรือเปิดเผย มักมีแรงจูงใจสูงในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และใช้เวลาส่วนใหญ่ในสังคม ดังนั้นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จึงมักเข้าหาผู้อื่นเพื่อให้ช่วยเหลือ และสนับสนุนเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นเช่นเดียวกันในวิชาชีพพยาบาล พยาบาลเป็นบุคคลที่มีลักษณะของการให้บริการ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็น ผู้ป่วย ผู้ใช้บริการญาติผู้ป่วย เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสหวิชาชีพต่าง ๆ ต้องแสดงถึงการมีไมตรีจิต กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (วรรณฤดี เชาวศรีกุล,2544) สอดคล้องกับ รจเรช อินทรโชติ (2539) กล่าวไว้ว่า พยาบาลต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้จากการศึกษาของ Gilbert (1975) พบว่า บุคลิกภาพของพยาบาลจิตเวช มีบุคลิกภาพชอบเข้าสังคม และการแสดงตัวในสังคม ซึ่งจากการศึกษาของ Hooker (1994 อ้างถึงใน สีนวล จำคำ ,2544) พบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยนี้ มีวิธีในการแก้ไขปัญหาโดยการแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ซึ่งมีความสอดคล้องกับ แนวคิดความเข้มแข็งในการมองโลกในด้านความสามารถบริหารจัดการ คือ บุคคลที่มีองค์ประกอบใน

ด้านนี้สูงจะใช้วิธีเผชิญกับปัญหา ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา สามารถหาวิธีที่เหมาะสมมาใช้ (Antonovsky, 1982) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บุคลิกภาพเปิดเผยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Margalit และ Eysenck (1990) พบว่า บุคลิกภาพเปิดเผยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก สอดคล้องกับการศึกษาของ Wissing และ Toit (1999) พบว่าบุคลิกภาพเปิดเผยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

2.2 บุคลิกภาพประนีประนอม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .305$ ที่ 14) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1.2

อธิบายได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพประนีประนอมจะบ่งบอกถึงความ เป็นมิตร คล้อยตาม เห็นอกเห็นใจ จิตใจอ่อนโยน หลีกเลี่ยงการเป็นศัตรูกับผู้อื่น (Robbins, 2001) ไว้วางใจ เชื่อว่าผู้อื่นมีความซื่อตรงปฏิบัติกับคนอื่นอย่างตรงไปตรงมา เต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น สามารถประนีประนอมกับผู้อื่นเมื่อเกิดความขัดแย้ง แสดงออกกับบุคคลอื่นด้วยความสุภาพและมีความเห็นอกเห็นใจ (ศิริพร ประโยค, 2544) นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพประนีประนอมยังมีค่านิยมในการช่วยเหลือ การยกโทษ และการให้ความรัก (Cloninger, 2000) เช่นเดียวกันในวิชาชีพพยาบาลจากการที่พยาบาลต้องให้ความช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย พยาบาลจึงเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้ป่วยตลอดเวลา อีกทั้งยังต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลหลายสาขาอาชีพ รวมไปถึงญาติผู้ป่วย พยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบประนีประนอม สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540) พบว่าบุคลิกภาพที่มีลักษณะ สอดคล้องประนีประนอมคือ การอ่อนคลาย ความอ่อนโยน และไม่เห็นแก่ผู้อื่น ซึ่งบุคลิกภาพลักษณะนี้เป็นบุคลิกภาพของพยาบาลประจำการ นอกจากนี้ Murray และ Huelskoetter (1991) กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของพยาบาลต้องไวต่อความรู้สึกของผู้ป่วย มีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งบุคลิกภาพลักษณะนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นบุคลิกภาพอ่อนโยน มักมีอารมณ์เบิกบานใจ ให้ความร่วมมือและไว้วางใจผู้อื่น จึงสามารถที่จะเลือกใช้การสนับสนุนทางสังคมเมื่อต้องเจอกับปัญหาต่าง ๆ (Costa และ McCrae, 1992) และจากการศึกษาของ Hooker (1994 อ้างถึงใน สีนวล จำคำ, 2544) พบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยมีวิธีในการแก้ไขปัญหาโดยการแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ Antonovsky (1987) ที่ว่า บุคคลเมื่อเจอกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ และเมื่อสามารถขอความช่วยเหลือจากทางสังคมได้ และได้รับการสนับสนุนทางสังคม จะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น เพราะว่าการสนับสนุนทาง

สังคมเป็นปัจจัยพื้นฐานทางโครงสร้าง และเป็นแหล่งประโยชน์ที่ส่งเสริมความเข้มแข็งในการมองโลกของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับการศึกษาของ Wissing, Toif และ Van (1999) ที่พบว่า บุคลิกภาพประนีประนอมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

2.3 บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .332$ ตารางที่ 14) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1.3

อธิบายได้ว่า บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่มีความสามารถทนต่อความเครียดได้ดี เป็นบุคคลที่มีความสุขุม ผ่อนคลายเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์หรือมีการควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ของสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลง บุคคลที่มีบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคง จะมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความพึงพอใจในชีวิต (Cloninger, 2000) สอดคล้องกับ Goldberg (1998 อ้างถึงใน สัทธา ตัญญาบุญญา, 2542) กล่าวว่า บุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงเป็นผู้ที่มีความรู้สึกนึกสงบ จิตใจอยู่ในสภาพสมดุล มีความยืดหยุ่น และความรู้สึกปลอดภัย บุคคลประเภทนี้จะควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เก่ง สามารถจัดการความเครียดจากงานได้ดี นอกจากนี้บุคคลที่มีบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงจะชอบความสงบ ปลอดภัยเป็นมิตร มีความมั่นคง มั่นใจในตนเอง มีการปรับตัว ไม่มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย บุคคลในกลุ่มนี้ จะมีพฤติกรรมประสานงานได้ดี มีปฏิสัมพันธ์อย่างได้ผลกับผู้ใช้บริการ (Driskell, Hogan และ Salas, 1988; Mount และ Judge, 2001 อ้างถึงใน วรรณฤดี เชาว์ศรีกุล, 2544) จากลักษณะงานของพยาบาลเป็นงานที่มีความหลากหลาย ต้องมีความอดทน ลักษณะการทำงานเป็นการทำงานที่มีการผลัดเปลี่ยนเวร สอดคล้องกับ ฟาริดา อิบราฮิม (2000) ที่กล่าวไว้ว่า ชีวิตการพยาบาลต้องเวียนว่ยากกับความวุ่นวายของชีวิต ทั้งชีวิตของผู้ให้บริการ และชีวิตอื่น ๆ รอบตัวพยาบาลทั้งผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์รอบ ๆ ตัวเกิดขึ้นตลอดเวลา พยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอในการประกอบอาชีพ ต้องเป็นผู้ที่มีการปรับตัวที่ดี มีการตัดสินใจที่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (รจเรช อินทรโชติ, 2539) สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540) พบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์เป็นบุคลิกภาพด้านหนึ่งของความเป็นพยาบาล ซึ่งความมั่นคงทางอารมณ์จะส่งผลให้พยาบาลสามารถปรับตัว ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ หรือปรับตามสิ่งแวดล้อมที่มีการปรับเปลี่ยนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Antonovsky (1987) กล่าวว่าบุคคลที่มีระดับความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะสามารถรับรู้และประเมินสิ่งที่เข้ามากระทบ และสามารถที่จะบริหารจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ได้ โดยเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่มีความ

เข้มแข็งในการมองโลกสูงจะมีลักษณะมีความยืดหยุ่นสูง ซึ่งแสดงถึงการเป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง มีการปรับเปลี่ยนและตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดี จากการศึกษาของ Sullivan (2002) พบว่าบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก นอกจากนี้จากการศึกษาของ Wissing, Toif และ Van (1999) พบว่าความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

2.4 บุคลิกภาพควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .398$ ตารางที่ 14) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1.4

อธิบายได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพควบคุมตนเอง จะมีลักษณะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ พึ่งพาได้ มีระเบียบวินัยในตนเอง รักษาเวลา มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ยึดหลักจริยธรรม ชอบความยุติธรรม มีความกระตือรือร้นสู่ความสำเร็จ มักจะทำงานเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด (Cloninger, 2000) ซึ่งจากลักษณะงานของพยาบาล เป็นงานที่มีความสลับซับซ้อน ประกอบด้วยหน้าที่หลาย ๆ อย่าง เป็นงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของวิชาชีพ ต้องรับผิดชอบต่อผู้ป่วยตั้งแต่เข้ารับการรักษาจนกระทั่งถูกจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล และงานพยาบาลยังเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ป่วย พยาบาลจึงต้องปฏิบัติกรพยาบาลโดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย รวมถึงต้องใช้ความรอบคอบ ระมัดระวังในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ที่กล่าวมานี้พยาบาลยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในงานอื่นที่นอกเหนือจากงานพยาบาล เช่น งานเอกสารต่าง ๆ งานเวชระเบียน เป็นต้น จึงทำให้พยาบาลต้องมีบุคลิกภาพควบคุมตนเองอยู่ในระดับสูง ทั้งในด้านความมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และควบคุมตนเองได้ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540) พบว่า บุคลิกภาพของพยาบาล เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีลักษณะของบุคคลที่สุภาพเรียบร้อย เคารพในกฎระเบียบ ไม่ทำสิ่งใดที่ผิดระเบียบ ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ ทำงานหรือทำตามแผนที่วางไว้ก่อนเสมอ ซึ่งบุคลิกภาพควบคุมตนเองนี้ เรียกได้อีกอย่างว่าเป็นบุคลิกภาพมุ่งมั่นมีสติ มีลักษณะการใช้ชีวิตที่เป็นระบบระเบียบ มีความระมัดระวัง มีความรับผิดชอบและสามารถที่จะควบคุมตนเองได้ (Goldberg, 1998) ซึ่งบุคลิกภาพแบบนี้จะมีสติพร้อมที่จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ มองโลกในแง่ดี สามารถระงับอารมณ์หรือความรู้สึกต่าง ๆ ได้ มีสติในการคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ และช่วยให้เกิดมุมมองในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์(คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2542; Mayer และ Salovey, 1997) จากการศึกษาของ O'Brien และ DeLongis (1996) พบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพในมิตินี้ จะพยายามเลือกใช้วิธีการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และเลือกใช้วิธีเผชิญกับ

ปัญหาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Antonovsky (1987) ที่ว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะสามารถประเมินปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นด้วยปัญญา มุ่งแก้ไขปัญหามากกว่าการถอยหนี และสามารถที่จะบริหารจัดการกับปัญหา โดยที่เลือกใช้แหล่งประโยชน์ทางสังคมในการช่วยเหลือ สอดคล้องกับการศึกษาของ Lundmam และ Norberg (1993) พบว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยวิธีเผชิญหน้ากับปัญหามากกว่าการหลีกเลี่ยงหรือการเพิกเฉยต่อปัญหา จึงสามารถสรุปได้ว่า บุคลิกภาพควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่งจากการศึกษาของ Zedena (2002) ศึกษา พบว่า บุคลิกภาพควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก นอกจากนี้จากการศึกษาของ Wissing และ Toit (1999) พบว่า บุคลิกภาพควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และการศึกษาของ Wissing, Toif และ Van (1999) ยังพบว่า บุคลิกภาพควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

2.5 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .412$ ตารางที่ 14) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1.5

อธิบายได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ เป็นบุคคลที่เปิดกว้าง มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ มีความคิดริเริ่ม เปิดรับกับความคิดใหม่ๆ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุและผล (Goldberg, 1998) นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพในด้านนี้ จะเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการคิดและหาความรู้ มีอำนาจในการเข้าใจเหตุผล ชอบอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความคิดในสิ่งใหม่ ๆ มีการมองทะลุปรุโปร่ง มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีการลองสิ่งใหม่ ๆ นวัตกรรมจากการทำงาน มีแนวโน้มความคิดที่จะคิดสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีนิสัยในการใช้สติปัญญาและมีแนวโน้มในการค้นหาและพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Raymark, Schmit และ Guion, 1997) ในวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องมีความรู้ ที่ทักษะ และความชำนาญ ในนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน หรือทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ อีกทั้งต้องมีกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ ที่เกิดจากสติปัญญาและจากการศึกษาหาความรู้ และเมื่อเกิดปัญหาจากการทำงานสามารถที่จะมองทะลุถึงสาเหตุของปัญหา และมีวิธีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ (Antonovsky, 1987) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่ง

สอดคล้องกับการศึกษาของ Zedena (2002) พบว่าบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และจากการศึกษาของ Wissing, Toif และ Van (1999) ยังพบว่า บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน พบว่า

3.1 การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .352$ ตารางที่ 14) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.1

อธิบายได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาที่พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนได้รับ มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โดยที่การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาที่ได้รับในระดับที่สูงขึ้น จะส่งผลให้พยาบาลมีความเข้มแข็งในการมองโลกในระดับที่สูงขึ้น จากแนวคิดของ Antonovsky (1982) กล่าวไว้ว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นปัจจัยทางด้านโครงสร้างสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมีประสบการณ์ของความมั่นใจในการเผชิญต่อปัญหา อันมีส่วนในการส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้น และนอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมก็จัดว่าเป็นแหล่งประโยชน์ทางสังคมที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการมองโลกด้วยเช่นกัน ดังเช่นการศึกษาของ Bengtsson และ Hansson (2001) พบว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลก สอดคล้องกับการศึกษาของ Wolff และ Ratner (1999) พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก เช่นเดียวกันหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้นที่มีความใกล้ชิดกับพยาบาลประจำการมากที่สุด จึงจัดได้ว่าเป็นโครงสร้างทางสังคมและแหล่งประโยชน์ทางสังคมที่สามารถส่งเสริมให้พยาบาลประจำการมีความเข้มแข็งในการมองโลก เพื่อที่จะสามารถรับมือหรือจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$ ตารางที่ 8) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชมนาด วรรณพรศิริ (2535) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของพยาบาลจากผู้บังคับบัญชา โรงพยาบาลพุทธชินราชอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร

จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$ และ $\bar{x} = 3.72$ ตามลำดับ ตารางที่ 8) แต่สำหรับการสนับสนุนด้านทรัพยากร จัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$ ตารางที่ 8) สามารถอธิบายผลรายด้านได้ดังนี้

การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจาก การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารและจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$ ตารางที่ 8) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 9) นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สังคมจากผู้บังคับบัญชาในระดับมาก โดยได้รับการแสดงออกในด้านความรัก ให้การสนิทสนม ยกย่องให้เกียรติ ซึ่งพบว่า ในรายข้อที่ 1 คือ การยกย่องให้เกียรติมีค่าเฉลี่ยรายข้อมากที่สุด ($\bar{x} = 3.74$ ตารางที่ 9) นอกจากนี้ยังให้การดูแลเอาใจใส่ เห็นคุณค่า ยอมรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้พยาบาลประจำการเกิดความรู้สึกว่ามีคนรัก ได้รับการเอาใจใส่ กล้าที่จะพูดคุยหรือระบายความรู้สึกต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้พยาบาลประจำการรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มองว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีพฤติกรรมเผชิญกับปัญหา และสามารถประเมินได้ว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น (ศิริพันธ์ สุระรัมย์, 2546) สอดคล้องกับการศึกษาของ Linn และคณะ (1993) พบว่า บุคคลที่มีความรับรู้ว่าคุณค่ามักจะเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง ทำให้สามารถรับมือหรือเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จากการศึกษาของ Taru (2000) พบว่า การมีสัมพันธภาพที่ดีซึ่งกันและกันของผู้ร่วมงานในสถานที่ทำงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงาน และจากการศึกษาของ Sheindy (2002) พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์สังคมจากกลุ่มคนที่อยู่ในสังคมด้วยกัน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลก นอกจากนี้จากการศึกษาของ Kappus (1988) พบว่าผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมทางการได้รับการดูแลและการได้รับความรักจากผู้ดูแลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$ ตารางที่ 8) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 9) นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สังคมจากผู้บังคับบัญชาในระดับมาก โดยได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกับรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 ให้ข้อมูลข่าวสาร

ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ($\bar{x} = 3.81$ ตารางที่ 9) นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เป็นประโยชน์ แนะนำแหล่งข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนให้คำแนะนำในเรื่องเกี่ยวกับการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก ส่งผลให้พยาบาลเกิดความเข้มแข็งในการมองโลก เพราะว่าการที่พยาบาลได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ รวดเร็ว มีความทันสมัย และสม่ำเสมอ ตลอดจนรับทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงหรือความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นจากภายใน และภายนอกองค์กร จะทำให้พยาบาลได้รับทราบข้อมูลที่ทันสมัย และข้อมูลมีความถูกต้องยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้รับนั้นมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานให้มีคุณภาพและประสิทธิวิธามากยิ่งขึ้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับ ศิริวรรณ หม่อมพอนุช (2545) กล่าวว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ จะทำให้สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า ตัดสินใจได้ถูกต้อง

การสนับสนุนด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดและจัดอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ($\bar{x} = 3.31$ ตารางที่ 8) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร พงศ์ระวีพงษา (2540) พบว่าพยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากผู้บังคับบัญชาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 9) นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สังคมจากผู้บังคับบัญชาในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการดำเนินตามนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งส่งผลให้โรงพยาบาลต่าง ๆ ต้องใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงส่งผลให้การจัดซื้อ การซ่อมบำรุงเป็นไปด้วยความล่าช้า และในส่วนของความช่วยเหลือด้านการเงิน พบว่า ข้อที่ 5 ช่วยเหลือด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.71$ ตารางที่ 9) อาจเป็นเพราะว่าโรงพยาบาลสามารถแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ชมนาด วรรณพรศิริ (2535) พบว่า เมื่อพยาบาลเกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีส่วนน้อยที่จะขอความช่วยเหลือจากหัวหน้าหรือผู้ป่วย นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ศิริพร พงศ์ระวีพงษา (2540) พบว่า พยาบาลประจำการส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดมีเงินเหลือเก็บจึงไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากหัวหน้าหรือผู้ป่วย ดังนั้นความต้องการแรงสนับสนุนในด้านนี้จึงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด กล่าวที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การที่พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากผู้บังคับบัญชา ไม่ว่าจะเป็น ด้านอารมณ์สังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากร ในระดับที่สูง จะทำให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ และส่งผลให้พยาบาลรู้สึกสุขใจ มีคุณค่าในตนเอง มีการรับรู้ถึงการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็น

แรงจูงใจทำให้เกิดความพึงพอใจ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เต็มใจที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การให้มากที่สุด

3.2 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .474$ ตารางที่ 14) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.2

อธิบายได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานที่พยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชนได้รับ มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โดยที่การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานที่ได้รับในระดับที่สูงขึ้น จะส่งผลให้พยาบาลมีความเข้มแข็งในการมองโลกในระดับที่สูงขึ้น จากแนวคิดของ Antonovsky (1982) ที่กล่าวว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของแต่ละบุคคล อีกทั้งการสนับสนุนทางสังคมยังเป็นโครงสร้างทางด้านสังคมที่เป็นปัจจัยด้านหนึ่ง ที่ช่วยสนับสนุนให้ความเข้มแข็งในการมองโลกเพิ่มระดับขึ้น ซึ่งส่งผลให้พยาบาลประจำการสามารถจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Schneider (1996) พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนที่ต้องร่วมทำกิจกรรมร่วมกันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และจากการศึกษาของ Mangum (1997) พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้าหรือเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก และจากการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$ ตารางที่ 10) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชมนาด วรรณพรศิริ (2535) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของพยาบาลจากเพื่อนร่วมงาน โรงพยาบาลพุทธชินราชอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านทรัพยากร จัดอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 10) สามารถอธิบายผลรายด้านได้ดังนี้

การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$ ตารางที่ 10) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 11) นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สังคมจากเพื่อนร่วมงานในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลจันทร์ อาศัยพาณิชย์ (2545) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่

สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร พงศ์ระวีพงษา (2540) พบว่าการสนับสนุนทางด้านสังคม อารมณ์จากเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับปานกลาง อธิบายได้ว่า พยาบาลประจำการได้รับความ สนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยรายข้อมากที่สุด ข้อที่ 1 ($\bar{x} = 4.01$ ตารางที่ 11) นอกจากนี้ยังได้รับความรักการดูแล เอาใจใส่ยกย่อง เห็นคุณค่า การที่พยาบาล ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านนี้สูงอาจเนื่องมาจาก พยาบาลมีความใกล้ชิดและสนิทสนม กับเพื่อนร่วมงานมาก มีการปฏิบัติงานในแผนกเดียวกัน ได้มีการคลุกคลี และส่วนใหญ่จะพัก ในโรงพยาบาลซึ่งทางโรงพยาบาลได้จัดไว้ให้ เมื่อเกิดปัญหาหรือเกิดความไม่สบายใจก็สามารถ ที่จะขอความช่วยเหลือได้ทันที สอดคล้องกับการศึกษาของ อัมเรศน์ ชาวสวนกล้วย (2534) พบว่า พยาบาลประจำการ มีการเสริมสร้างบรรยากาศระหว่างสมาชิกที่มีสุขภาพด้วยกันด้วย การสร้างความไว้วางใจ ให้ความเคารพซึ่งกันและกันและให้การยอมรับสมาชิกในที่มีสุขภาพใน ระดับสูง และจากการศึกษาของ วรนุช กิตสัมพันธ์ (2538) พบว่า พยาบาลประจำการใน โรงพยาบาลในสังกัดกรมสุขภาพจิต มีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูง เช่นกันจากคำ กล่าวของ Antonovsky (1982) ที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นการสนับสนุนทางสังคม ที่ช่วยเพิ่มระดับความเข้มแข็งในการมองโลกให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sheindy (2002) พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์สังคมจากกลุ่มคนที่อยู่ในสังคมด้วยกัน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลก สรุปได้ว่าจากการที่พยาบาลประจำการได้รับการ สนับสนุนทางสังคมในด้านนี้ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น

การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากรองลงมา จากด้านการสนับสนุนทางสังคมและจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$ ตารางที่ 10) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 11) นั้นหมายถึง พยาบาล ประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สังคมจากเพื่อนร่วมงานในระดับมาก โดยที่ เพื่อนร่วมงานได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และมีการเสนอข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำไปใช้ แก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ (จริยา คมพยัคฆ์ ,2531) ส่งผลให้พยาบาลประจำการสามารถ คาดการณ์ล่วงหน้า ตัดสินใจได้ดี สอดคล้องกับ Georgiades และ Macdonell (1998) ที่ กล่าวว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารช่วยให้บุคคลตัดสินใจได้ดีขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับ รายข้อที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน ($\bar{x} = 3.84$ ตารางที่ 11) นอกจากนี้ Gunden และ Crissman (1992 อ้างถึงใน สุพิศ กิติรัชดา,2538) กล่าวว่า การได้รับข้อมูล ข่าวสาร จะทำให้บุคลากรมีพลังอำนาจในการตัดสินใจที่ถูกต้องและมีความเหมาะสม หาก บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องและไม่เพียงพอ จะทำให้บุคลากรผิดพลาด ไม่ทราบการ เปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งหากว่าในการสนับสนุนทาง

สังคมด้านนี้มีน้อย อาจส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกด้วยเช่นกัน ดังเช่นการศึกษาของ Krantz และ Ostergren (2000) พบว่า ในบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำ ส่งผลให้ระดับความเข้มแข็งในการมองโลกลดระดับลงด้วย ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

การสนับสนุนด้านทรัพยากร พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดและจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$ ตารางที่ 10) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 11) นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากรจากเพื่อนร่วมงานในระดับมาก นั้นหมายถึง พยาบาลประจำการได้รับความช่วยเหลือในการแบ่งเบาภาระงาน ช่วยจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ช่วยจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนช่วยเหลือด้านการเงินเมื่อเดือดร้อน อาจเนื่องมาจากเพื่อนร่วมงานเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับพยาบาลประจำการ สามารถพูดคุยและปรึกษาได้อย่างสนิทใจ ตลอดจนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จึงสามารถให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดความเดือดร้อนในเรื่องต่างๆ เช่น สามารถขึ้นปฏิบัติงานแทนได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับรายชื่อที่ 1 คือ ปฏิบัติงานแทนได้ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.95$ ตารางที่ 11) นอกจากนี้ยังสามารถให้การช่วยเหลือด้านการเงินได้ จากการสนับสนุนต่าง ๆ นี้ อธิบายได้ว่าเมื่อพยาบาลประจำการมีความเดือดร้อนในเรื่องต่าง ๆ ยังสามารถมีแหล่งประโยชน์ที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ซึ่งแหล่งประโยชน์นี้สามารถส่งเสริมให้พยาบาลมีระดับความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้น ดังคำกล่าวของ Antonovsky (1982) กล่าวว่า การช่วยเหลือด้านการเงินหรือวัสดุสิ่งของที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลเกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น และสอดคล้องกับคำกล่าวของ Nyamathi (1993) ที่กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลก คือ การที่บุคคลนั้นรับรู้ว่ามีแหล่งประโยชน์ที่ช่วยเหลือได้ จึงจะทำให้บุคคลนั้นสามารถจัดการกับสิ่งเร้าหรือความเครียดต่าง ๆ ได้

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน พบว่า ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .662$ ตารางที่ 14) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 3

อธิบายได้ว่า ลักษณะงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โดยที่ลักษณะงานอยู่ในระดับ

ที่สูงขึ้น จะส่งผลให้พยาบาลมีความเข้มแข็งในการมองโลกในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Kivimaki, Kalomo และ Toppinen (1998) พบว่าลักษณะงานเป็นปัจจัยที่ทำให้ระดับความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Taru (2000) ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงาน และจากการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของลักษณะงาน จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$ ตารางที่ 12) สอดคล้องกับการศึกษาของ ลดาวัลย์ ราชธนบริบาล (2544) พบว่า ค่าเฉลี่ยของลักษณะงานของพยาบาลประจำการ จัดอยู่ในระดับมาก และจากการศึกษาของ ทศนี้อย่างทองศรี (2544) พบว่าค่าเฉลี่ยของลักษณะงานของพยาบาลประจำการ จัดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของลักษณะงานด้าน ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ความสำคัญของงาน ความมีอิสระในงาน จัดอยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับค่าเฉลี่ยของลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงาน จัดอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 12) สามารถอธิบายผลรายด้านได้ดังนี้

ลักษณะงานด้านความหลากหลายของงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$ ตารางที่ 12) สอดคล้องกับการศึกษาของ แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ (2540) ลดาวัลย์ ราชธนบริบาล (2544) และ ทศนี้อย่างทองศรี (2544) พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานในด้านความหลากหลายของงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Roedel และ Nystrom (1988) พบว่าพยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ลักษณะงานด้านความหลากหลายของงานอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายข้อ จัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 13) อธิบายได้ว่า ลักษณะงานของโรงพยาบาลชุมชนเป็นลักษณะงานที่มีความหลากหลาย ไม่สามารถกำหนดลักษณะงานให้เฉพาะเจาะจงได้ อาจเนื่องมาจาก สภาพอาคารไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้ป่วยจึงจำเป็นต้องรวมผู้ป่วยอยู่ในหอผู้ป่วยเดียวกัน อีกทั้งจำนวนของพยาบาลวิชาชีพไม่เพียงพอต่อความต้องการพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนจึงต้องสามารถปฏิบัติงานได้ในทุกแผนกของโรงพยาบาล ซึ่งมีความแตกต่างจากโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไปที่มีการจัดหอผู้ป่วยแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน ตลอดจนการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพมีการกำหนดแผนกการทำงานอย่างแน่นอน ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ทำให้พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนต้องมีทักษะ ความรู้ ความชำนาญที่หลากหลาย และใช้ความสามารถในหลาย ๆ ด้าน จึงจะสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้ ซึ่งสอดคล้องรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 งานที่ปฏิบัติต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ และทักษะที่หลากหลายในการปฏิบัติ จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาของผู้ป่วยได้ ($\bar{x} = 4.43$ ตารางที่ 13) นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลชุมชน ยังต้องมีส่วน

ร่วมในการปฏิบัติงานอื่น ๆ นอกเหนือจากความรับผิดชอบ เช่น งานออกหน่วยเคลื่อนที่ งานนิเทศ เป็นต้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และเทคนิคการทำงานใหม่ ๆ เสมอ จากเหตุผลดังกล่าวนี้เองทำให้พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน รับรู้ถึงงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ว่ามีลักษณะของงานที่มีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป จึงทำให้พยาบาลประจำการมีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประสบการณ์ที่ทำให้พยาบาลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ต่าง ๆ ที่ได้รับนี้เองเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลก (Antonovsky, 1993)

ลักษณะงานด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$ ตารางที่ 12) สอดคล้องกับการศึกษาของ แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ (2540) และ ทศนีย์ ทองรักศรี (2544) พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานในด้านความหลากหลายของงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายข้อจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 13) อธิบายได้ว่า ในการประกอบวิชาชีพพยาบาลพยาบาลทุกคนจะได้รับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล ตั้งแต่การเข้ารับการศึกษ โดยได้รับการอบรมสั่งสอน ให้มีความรู้ทางศาสตร์การพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ตลอดจนการสั่งสอนอบรมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และเมื่อถึงเวลาปฏิบัติงานจริงพยาบาลต้องสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยที่รับผิดชอบ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งได้รับการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล และต้องมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการให้การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม สิ่งต่าง ๆ นี้แสดงถึงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ทางวิชาชีพ พยาบาลประจำการจึงมีการรับรู้และเข้าใจถึงเอกลักษณ์ของวิชาชีพเป็นอย่างดี ซึ่งจากลักษณะงานในด้านนี้จึงทำให้พยาบาลประจำการเกิดความภาคภูมิใจ รับรู้ถึงความสำเร็จของตนเอง ตลอดจนมีโอกาสในการพัฒนาการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ ที่เป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพันธ์ สุระรัมย์ (2546) พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

ลักษณะงานด้านความสำคัญของงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$ ตารางที่ 12) สอดคล้องกับการศึกษาของ แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ (2540) และ ทศนีย์ ทองรักศรี (2544) พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานในด้านความหลากหลายของงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายข้อจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 13) อธิบายได้ว่าในการประกอบวิชาชีพพยาบาล ซึ่งเป็น

อาชีพที่ได้รับการปลูกฝังให้เป็นอาชีพที่มีความเสียสละ อดทนต่อผู้ป่วย ตระหนักถึงการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้ปลอดภัยและหายจากเจ็บป่วย โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม ซึ่งสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ช่วยเหลือผู้ป่วยให้ปลอดภัยหายจากการเจ็บป่วย ($\bar{x} = 4.36$ ตารางที่ 13) อีกทั้งยังต้องตระหนักถึงความสำเร็จขององค์กร โดยพยาบาลต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ใช้ความระมัดระวัง อีกทั้งต้องตระหนักถึงความต้องการและความพึงพอใจของผู้ป่วยเป็นสำคัญ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญของงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากลักษณะงานในด้านนี้ จึงถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความเข้มแข็งในการมองโลกด้วยเช่นกัน

ลักษณะงานด้านความมีอิสระในงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$ ตารางที่ 12) สอดคล้องกับการศึกษาของ แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ (2540) และ ทศนีย์ ทองรักศรี (2544) พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานในด้านความหลากหลายของงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายข้อ จัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ตารางที่ 13) อธิบายได้ว่า ในปัจจุบันระบบบริหารการพยาบาลของโรงพยาบาลเปลี่ยนไป ผู้บริหารการพยาบาลจะเน้นให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากขึ้น มีการปรับรูปแบบบริหารใหม่จากการควบคุม เปลี่ยนเป็นการอำนวยความสะดวก การสั่งการ เปลี่ยนเป็นการประสานงานและการทำงานเป็นทีม การตัดสินใจ เปลี่ยนเป็นการสนับสนุน (อำไพ วิชัยยะ ,2541 อ้างถึงในทศนีย์ ทองรักศรี, 2544) จึงทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีความยืดหยุ่น พยาบาลจึงมีอำนาจในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่ สามารถใช้วิจารณญาณของตนในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ ข้อที่ 1 งานปฏิบัติได้ใช้การพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุมีผลด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.28$ ตารางที่ 13) นอกจากนี้ ยังมีอิสระในการวางแผนงานและแก้ไขปัญหาตามความเหมาะสม รวมถึงการมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ตามความเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน สอดคล้องกับการศึกษาของ Ringl และ Dotson (1989) พยาบาลต้องการความมีอิสระในการทำงาน มีความสามารถในการจัดระบบการทำงาน และตารางการทำงานด้วยตนเอง ซึ่งจากการที่พยาบาลวิชาชีพได้ปฏิบัติงานอย่างมีอิสระนี้ จึงส่งผลถึงลักษณะงานในด้านนี้เป็นอย่างดี และจากการที่พยาบาลได้มีอิสระในการทำงาน ส่งผลให้บุคคลนั้นได้มีความรู้สึกมีส่วนร่วมในการทำงาน สามารถกำหนดผลลัพธ์ต่าง ๆ จากการทำงานด้วยตนเอง ตลอดจนได้แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ Morris และ Sherman (1981 อ้างถึงใน สะอาด วงศ์อนันต์นนท์) พบว่า ความมีอิสระในการทำงานมีความจำเป็นมาก

ในการทำงาน เพราะนอกจากทำให้การทำงานคล่องตัวแล้ว สมาชิกยังได้มีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานภายในขอบเขตและหน้าที่ของตนเอง จึงส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ Eklund, Hansson และ Bgerholm (2001) พบว่า การได้มีโอกาสในการวางแผนงานด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$ ตารางที่ 12) สอดคล้องกับการศึกษาของ แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ (2540) พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานในด้านความหลากหลายของงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ และ ทศนีย์ ทองรักศรี (2544) พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ลักษณะงานด้านผลป้อนกลับในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยรายชื่อ จัดอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 13) อธิบายได้ว่า จากผลของการรับรู้ลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงานอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากว่าผู้บริหารทางการพยาบาลไม่ได้เปิดโอกาสให้พยาบาลได้รับทราบผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยรายชื่อที่น้อยสุด คือ ข้อที่ 5 ท่านได้รับทราบผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.37$ ตารางที่ 13) รวมทั้งพยาบาลคิดว่าการประเมินผลงานไม่ตรงกับความเป็นจริง และการประเมินผลงานไม่ยุติธรรม จากผลการวิจัยในด้านนี้อาจส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการได้ เพราะว่าการที่พยาบาลได้รับทราบผลป้อนกลับอย่างสม่ำเสมอและมีความยุติธรรม จะทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลงาน ได้รับทราบความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง สามารถนำผลที่ได้รับมาพัฒนาปรับปรุงตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ที่ดี และส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งในการมองโลกได้ สอดคล้องกับ Antonovsky (1987) กล่าวไว้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นผลมาจากการได้รับสมดุลระหว่างการถูกลงโทษหรือการได้รับรางวัลและความสำเร็จ

3. การศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะงาน บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ ได้ร้อยละ

ละ 50.8 ($R = .508$ ตารางที่ 16) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 4 จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1 ลักษณะงาน จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะงาน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ในการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชน ($Beta = .509$ ตารางที่ 16) อธิบายได้ว่า ลักษณะงานของพยาบาลวิชาชีพ เป็นงานที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นงานหนัก ระบบการทำงานจะมีลักษณะหมุนเวียน เป็นการกระทำต่อชีวิตผู้อื่น การทำงานจึงเป็นระบบงานที่มีความเคร่งครัด นอกจากนี้ในการทำงานพยาบาลต้องมีความอดทน เป็นผู้เสียสละ พร้อมทั้งจะรับความเครียดได้ทุกกรณี ไม่ว่าจะจากผู้ป่วยญาติผู้ป่วย หรือผู้ร่วมงานเอง (กุลยา ตันติผลาชีวะ และ สงศรี กิตติรักษ์ตระกูล, 2541) จึงสรุปได้ว่า ลักษณะงานของพยาบาลเป็นงานที่หนัก เหนื่อย และต้องมีความอดทน (สมคิด อิศระวัฒน์, 2537) จากที่กล่าวมาจึงจำเป็นที่พยาบาลจะต้องมีวิธีในการเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสม ซึ่งหากพยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชนรู้ถึงว่างานที่ปฏิบัติอยู่เป็นงาน ที่มีความหลากหลาย ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะในด้านต่าง ๆ ประกอบกัน เป็นงานที่มีคุณค่า มีความหมาย เป็นงานที่มีเอกลักษณ์ของวิชาชีพ เป็นงานที่มีความสำคัญต่อชีวิตของผู้ป่วยและของบุคคลภายในองค์กร รวมถึงมีความสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร รวมถึงรับรู้ว่าเป็นงานที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถ และการตัดสินใจด้วยตนเอง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานได้อย่างอิสระ ตลอดจนได้รับการประเมินผลการทำงานอย่างยุติธรรม ซึ่งการรับรู้เหล่านี้จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจในงาน ตลอดจนสามารถประเมินสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่เข้ามากระทบอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการกับสิ่งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีวิธีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรับรู้ว่ามีสิ่งเร้าต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทำหายความสามารถ ซึ่งองค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก จึงกล่าวได้ว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชน ขึ้นอยู่กับลักษณะงานเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

3.2 บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ จากผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองมาจากลักษณะงาน ในการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชน ($Beta = .228$ ตารางที่ 16) อธิบายได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์เป็นบุคคลที่มีความสนใจหลงใหลในสิ่งใหม่ ๆ มีจินตนาการ ได้รับความรู้สึกได้ง่าย มีสติปัญญา ใช้เหตุผลแทนอารมณ์ (Robins, 2001) มองโลกสวยงาม ใจกว้างโอบอ้อมอารี มีความสำเร็จในด้านความคิด

สร้างสรรค์ มีความอยากรู้อยากเห็น มักพบทางเลือกที่ฉลาดในการแก้ปัญหา มีพฤติกรรมที่ยืดหยุ่น และสามารถพัฒนาวิธีเผชิญปัญหาแบบใหม่ ๆ ได้ (Costa และ McCare, 1992; วรรณฤดี เชาวศรีกุล, 2544) ซึ่งจากแนวคิดของ Antonovsky (1987) กล่าวว่า แหล่งประโยชน์ทางด้านสติปัญญา ซึ่งได้แก่ ความรอบรู้ ความฉลาด ทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ และสติปัญญาที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า เป็นแหล่งประโยชน์ที่สำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของแต่ละบุคคล ดังนั้นบุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ จึงมีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก จึงกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ มีผลทำให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน

3.3 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน จากผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นลำดับสุดท้ายรองลงมา จากปัจจัยด้านลักษณะงานและปัจจัยบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ ในการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน (Beta = .164 ตารางที่ 16) อธิบายได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นการที่บุคคลรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ แสดงถึงการได้รับความรัก ได้รับการยอมรับ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง และเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมนี้เป็นปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสำคัญ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและภาวะสุขภาพ โดยเฉพาะในระบบบริการสุขภาพ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพและความผาสุกในชีวิตของมนุษย์ (Cohen และ Syme, 1985 อ้างถึงใน ชมนาด สุ่มเงิน, 2543) สอดคล้องกับ Thoits (1986) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เนื่องจากการดำรงชีวิตของมนุษย์และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม มีลักษณะเป็นเครือข่ายทางสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน การที่พยาบาลประจำการได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ จากเพื่อนร่วมงานไม่ว่าจะเป็นการได้รับความรัก การให้ความสนิทสนม การดูแลเอาใจใส่ ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้อภัยในสิ่งที่เคยผิดพลาด รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ให้คำปรึกษาคำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ตลอดจนได้ช่วยแบ่งเบาภาระงานและให้การช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจเมื่อมีความเดือดร้อน ซึ่งสิ่งที่พยาบาลประจำการได้รับจากเพื่อนร่วมงาน ส่งผลให้เกิดความมีคุณค่าในตนเอง เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้นสามารถเผชิญปัญหา และดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Cobb (1976) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้บุคคลเผชิญกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความรุนแรงของปัญหา และช่วยให้บุคคลมีความเข้มแข็งในการต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ และดังคำกล่าวของ Antonovsky (1987) ที่ว่าแหล่งสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยด้าน

โครงสร้างทางสังคม ที่จะช่วยให้บุคคลมีประสบการณ์ของความมั่นใจในการเผชิญกับปัญหา มีส่วนในการส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้มแข็งในการมองโลกที่สูงขึ้น นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับการเพื่อนร่วมงาน ที่ได้มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ยังเป็นแหล่งประโยชน์ทางสังคมที่มีส่วนในการพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคลนั้น ๆ จึงกล่าวได้ว่าความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Felton (1996) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนที่ร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ลักษณะงาน การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน ได้ร้อยละ 50.8 ดังนั้นการส่งเสริมความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการให้สูงขึ้น สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้พยาบาลประจำการ มีความเข้มแข็งในการมองโลกในระดับที่สูงขึ้นได้ ดังนี้

1. ระดับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารควรตระหนักถึง การสร้างลักษณะงานที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยมีการกำหนดบทบาทและวิธีการทำงาน โดยการระบุพรรณนางานให้มีความชัดเจน เปิดโอกาสให้พยาบาลวิชาชีพได้มีอิสระในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด สนับสนุนให้สมาชิกได้มีโอกาส และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องนโยบายตลอดจนแผนการทำงาน มีการสร้างระบบการประเมินผลงานอย่างเที่ยงตรง ยุติธรรม รวมถึงการเปิดโอกาสให้พยาบาลได้รับรู้ถึงผลการประเมินการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนให้มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานด้วย

1.2 ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม สังคมทั้งจากผู้บังคับบัญชาและจากเพื่อนร่วมงาน โดยให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนทางด้านต่าง ๆ ดำเนินจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภายในหน่วยงานเพื่อให้เกิดความรัก และสามัคคี สนับสนุนการได้รับข่าวสารที่ทันสมัยด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การสื่อสารทางผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการสนับสนุนด้านทรัพยากรและสวัสดิการด้านต่าง ๆ

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพของพยาบาล โดยมีการจัดการฝึกอบรมพัฒนาบุคลิกภาพของพยาบาล เพื่อสนับสนุนให้พยาบาลได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพของตน ให้มีลักษณะของ บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ โดยมุ่งให้ความสำคัญในเรื่อง การสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิธีการเผชิญปัญหาและแนวทางแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ การศึกษาหาความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันตลอดจนการสนใจในนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

2. ในระดับผู้ปฏิบัติการ

จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะงาน การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน และบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ เป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน ดังนั้นบุคลากรทางการพยาบาล จึงควรต้องมีการพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยมีการรับรู้ถึงลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีการสนับสนุนทางสังคมซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นการให้คำแนะนำ การดูแลเอาใจใส่ ตลอดจนการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานซึ่งกันและกัน สนับสนุนกันและกันในเรื่องการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ส่งเสริมการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทางการพยาบาลเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้น ส่งผลให้สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความผาสุกในชีวิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ลักษณะงาน บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ ได้ร้อยละ 50.8 แสดงว่าที่เหลือเป็นตัวแปรอื่นอีกร้อยละ 49.2 ที่ควรนำมาศึกษาเพิ่มเติม อาทิเช่น ความทนทาน ความพึงพอใจในงาน เชาว์ปัญญาทางอารมณ์ และความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก และยังไม่มีการศึกษาร่วมกับความเข้มแข็งในการมองโลกในบริบทของพยาบาลในประเทศไทย
2. ควรมีการศึกษาถึงตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งจะเป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น เพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยต่อไป
3. ควรศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลกกับกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ โดยประเมินตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย เพื่อศึกษาถึงระดับของความเข้มแข็งในการมองโลก